

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Изх. № 061/27.01.2021 г.

ДО

Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АХЛАДОВА

МИНИСТЪР

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Относно: Проект за изменение на Закона за защита от домашно насилие,
публикуван за обществено консултиране на 13.01.2021 год. на www.strategy.bg

УВАЖАЕМА Г-ЖО АХЛАДОВА,

Национална мрежа за децата (НМД) е неправителствена организация в обществена полза, обединение на над 135 граждански организации и съмишленици, работещи с и за деца и семейства в цялата страна и дългогодишен застъпник за правата на децата. Организацията съществува от 17 години, следвайки принципите за насърчаването, защитата и спазването на правата на детето. Ние вярваме, че всички политики и практики, които засягат пряко или косвено децата, следва да се изготвят, прилагат и наблюдават, като се взема предвид принципът за висшия интерес на децата и с активното участие на самите деца и младежи. Във всички наши действия ние се ръководим от Конвенцията на ООН за правата на детето като водещ документ, който определя философията, ценностите и начина на работа на Мрежата за децата.

С настоящото писмо изразяваме подкрепата си и се присъединяваме към становището на колегите си от Фондация „Джендър алтернативи“, организация-член на Национална мрежа за децата, относно Проект за изменение на Закона за защита от домашно насилие¹ (ЗЗДН), публикуван за обществено консултиране на 13.01.2021 год. на www.strategy.bg². Смятаме, че измененията в Закона за защита от домашно насилие пряко касаят и децата на България. По силата на чл. 2 ЗЗДН, децата като личност в родствена връзка с извършителя, попадат в обхвата на лица, срещу които се извършва домашно насилие. В допълнение, по силата на чл. 2, ал. 2 от ЗЗДН, за психическо и емоционално насилие върху дете се смята и всяко домашно насилие, извършено в негово присъствие. Както е посочено и в публикуваните проекто-мотиви на разглеждания проект за изменение на Закона за защита от домашно насилие - „по последни данни от Министерството на вътрешните работи през 2020 г. се наблюдава увеличение на броя на пострадали деца. Сравнителният анализ показва, че за 2019 г. пострадалите деца от домашно насилие са 658, а за периода от 1 януари 2020 г. до 30 ноември 2020 г. техният брой

¹ ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 102 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 22.12.2009 Г.) Обн. ДВ. бр.27 от 29 Март 2005г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.99 от 17 Декември 2010г., доп. ДВ. бр.50 от 3 Юли 2015г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 27 Декември 2019г.

² <http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5774>

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

вече е 823“. В контекста на гореизложеното, подкрепяме предложенията за промени и ги намираме за крайно необходими, като се присъединяваме към допълненията, предложени от Фондация „Джендър алтернативи“:

„Екипът на Фондация „Джендър алтернативи“ подкрепя изцяло предложенията за промени в действащия Закон за защита от домашно насилие и в Наказателния Кодекс на Република България като отговарящи в голяма степен на дългогодишните препоръки за защита на правата на пострадалите от домашно насилие в България, отправяни периодично от Европейската Комисия, в рамките на Универсалния периодичен преглед на ООН, от Комитета за правата на човека, от Комитета за правата на хората с увреждания, от Комитета за правата на детето, от Специалния докладчик на ООН по въпросите на насилието над жените, от Комитета за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените.

Считаме, че с оглед на влошената ситуация в страната, вследствие на КОВИД-19, случаите на домашно насилие се увеличават неколкостранно и държавата е длъжна да защити гражданите си посредством предлаганите законови промени. Само в офиса на Фондация „Джендър алтернативи“ случаите на домашно насилие нараснаха от 515 през 2019 год. до 652 през 2020 год.

Длъжни сме да отбележим обаче, че един въпрос остава незасегнат и неразрешен от предлагания проект за изменение на Закона за защита от домашно насилие, а именно въпросът за тежестта на доказване в съдебните процеси, водени по специалния закон.

При гласуването на предложените законови промени моля да имате предвид, че в съдебните процеси, водени и развиващи се по правилата на специалния ЗЗДН, ползващ се с приоритет пред общия ГПК, тежестта на доказване следва да лежи върху ответната страна – така както изискват нормите на международното и европейско право, касаещи домашното насилие, а именно Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (чл. 1, 2, 5 и 16; Генерална препоръка №19/1992 и №35/2017); Пакта за граждански и политически права (чл. 2, 3, 6, 7, 9, 17 и 26; Генерална препоръка №28/2000); Европейската Конвенция за защита Правата на Човека и основните свободи (чл. 2, 3, 8, 13 и 14); Директива на Съвета на ЕС 97/80/ЕС.

Според Заключителните препоръки на Комитета за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 27.07.2012 год. (CEDAW/C/BGR/CO/4-7) по отношения разглежданите комбинирани 4-ти до 7-ми периодични отчети на България, държавата следва да гарантира спазването на законодателството, което да осигури обръщането на тежестта на доказването в гражданските процеси за домашно насилие – параграфи 25 и 26 „б“.

Същата задължителна препоръка е включена в Заключителните препоръки на Комитета за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 02.03.2020 год. (CEDAW/C/BGR/CO/8) по отношения разглеждания 8-ми периодичен отчет на България – параграфи 23 „в“ и 24 „д“.

Освен това, държавата ни е вече неколкостранно осъдена от адвокатите на Фондация „Джендър алтернативи“ пред Комитета за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените заради липсата на яснота в Закона за защита от домашно насилие относно това кой носи тежестта на доказване в процеса: жертвата, която е обременена от

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

зависимости, страхове и вина, и често не разполага с никакви писмени или гласни средства за доказване на правотата си, или насилника, който упражнява власт и контрол върху нея.

Според Решение от 25.07.2011 год. на Комитета за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените по делото *В.К. срещу България* (Комуникация №20/2008), тежестта на доказване следва да бъде обърната в процесите за защита от домашно насилие – параграфи 9.9. и 9.16 „б“ – 2.

Такова е и осъдителното Решение от 19.07.2019 на Комитета за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените по делото *С.Л. срещу България* (Комуникация №99/2016) – параграф 7.15. „б“ – 2.

Държим да посочим и че въпреки кореспонденцията с релевантните държавни органи по последното посочено производство пострадалата от домашно насилие С.Л., която осъди държавата за неизпълнение на позитивните ѝ задължения да я защити ефективно от домашно насилие, все още не е получила адекватна финансова компенсация, така както е изискал Комитетът на ООН.

Това само иде да посочи, че до момента домашното насилие и неговите жертви, които преобладаващо са жени и деца, не е било приоритет на държавата.

С предлаганите промени както лицата пострадали от домашно насилие, така и ние – организациите от неправителствения сектор, работещите в тази сфера, ще можем да осигурим една по-адекватна защита, отговаряща до голяма степен на препоръките, направени от визираните по-горе международни и европейски органи и институции.“

С уважение,

Георги Богданов,
Изпълнителен директор
Национална мрежа за децата